

Onderwerp: integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2015-2018

BBV nr: 2014/367894

1. Inleiding

Het bestaande Integraal veiligheids- en handhavingsbeleid (IVH) was door de raad vastgesteld tot 2016. Om twee redenen is ervoor gekozen deze nota te vervangen door een nota die de periode 2015 – 2018 beslaat. Ten eerste sluit de looptijd van het IVH dan naadloos aan op het regionale meerjarenbeleidsplan dat voor de gehele politie eenheid Noord Holland wordt opgesteld. Dit meerjarenbeleidsplan is verplicht op grond van de Politiewet 2012 en is als bijlage bij dit raadsstuk gevoegd. Ten tweede loopt de actualisering van het beleid in de pas met de wisseling van de raad. Hiermee geeft de raad haar eigen kleur aan het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid voor de komende raadsperiode.

Het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid is het kader voor beleidsveld 6.3 Openbare orde en veiligheid van de Programmabegroting 2015-2019.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

- De nota Haarlem; Veilige stad! integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2015-2018 vast te stellen, met daarin prioriteit toe te kennen aan de volgende veiligheidsthema's:
 - Terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit
 - Verminderen van het aantal High impact crimes en geweldpleging
 - Verminderen van de overlast in de woonomgeving en verloedering van buurten
 - Tegengaan van woon- en adresfraude
 - Voorkomen van ondermijning van de samenleving door criminele samenwerkingsverbanden
- Kennis te nemen van het Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2015 - 2018, *'Samen aan zet voor een veiliger Noord Holland'*.

3. Beoogd resultaat

Veiligheidsbeleid vraagt om keuzes. Door een gezamenlijke focus op de thema's die extra aandacht vragen, kunnen middelen worden gebundeld en maximaal benut. Zeker daar waar samengewerkt wordt met externe partijen, is het noodzakelijk om keuzes te maken in het toedelen van geld, capaciteit en inspanning. Dit betekent dat het belangrijk is om prioriteiten en beleidsuitgangspunten voor de komende jaren vast te leggen. Deze prioriteiten en uitgangspunten zijn de basis voor het jaarlijks vast te stellen Actieprogramma integrale veiligheid en handhaving. Met het IVH kan goed worden aangesloten bij de ontwikkeling van de gebiedsprogramma's en kunnen onze veiligheidspartners, ondernemers en burgers van Haarlem gericht betrokken worden bij de invulling van de aanpak.

4. Argumenten

Veiligheid is een basisvoorwaarde voor een goed functionerende en leefbare stad.

Om die veiligheid te waarborgen is het samenspel tussen burgers en bestuur van groot belang, want alle mensen die wonen en werken in Haarlem kunnen hun bijdrage leveren aan die veilige en leefbare samenleving.

Het gemeentebestuur heeft als rol om de voorwaarden te scheppen waaronder mensen bereid zijn en in staat gesteld kunnen worden om zich in te zetten voor veiligheid en leefbaarheid. De gemeente heeft een regierol op gebied van veiligheid en handhaving. Dit betekent dat de gemeente een richtinggevende partij is die samen met andere partners en ook de burgers en ondernemers van Haarlem zorgt draagt voor een stad waarin veiligheid vanzelfsprekend is.

We willen dat Haarlem een veilige stad blijft

Haarlem is één van de veiligste grote steden van Nederland. Ook is de veiligheidsbeleving in de stad de laatste jaren toegenomen. In 2010 voelde 64 % van de Haarlemmers zich veilig tot zeer veilig. In 2013 is dat percentage gestegen tot 75 %. Daarentegen zijn er grote verschillen tussen de stadsdelen; zo is het percentage inwoners dat zich veilig of zeer veilig voelt in Schalkwijk met 59% aanmerkelijk lager dan ZuidWest met 90%.

Dit betekent dat er blijvende aandacht voor veiligheid en handhaving nodig is, waarbij de aanpak in de wijken en buurten van Haarlem verschillend kan zijn uitgewerkt.

Lange termijn doelstelling is onveranderd

De strategische doelstelling van het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid is bij de vaststelling van het beleid in 2012 geformuleerd. Deze doelstelling is voor de lange termijn en wordt ook nu niet aangepast. De gemeente Haarlem en haar partners streven de volgende strategische doelstelling na:

Strategische doelstelling:

De gemeente Haarlem staat voor duurzame sociale en fysieke veiligheid voor alle Haarlemmers en bezoekers van haar gemeente. In Haarlem moet iedereen in een veilige omgeving kunnen wonen, werken en recreëren. Alleen dan kan de stad zich optimaal ontwikkelen in sociaal en economisch opzicht. Partners staan ten dienste van de veiligheid in Haarlem, zijn bereid om over de eigen organisatiegrenzen heen te kijken, accepteren de regierol van de gemeente en spreken elkaar aan op de bijdrage die wordt geleverd aan meer sociale en fysieke veiligheid.

Prioriteiten van beleid kort toegelicht

Veiligheidsbeleid vraagt om keuzes. Door een gezamenlijke focus op de thema's die extra aandacht vragen, kunnen middelen worden gebundeld en maximaal benut. Zeker daar waar samengewerkt wordt met externe partijen, is het noodzakelijk om keuzes te maken in het toedelen van geld, capaciteit en inspanning.

Het stellen van prioriteiten betekent dat de meest urgente veiligheidsthema's extra aandacht krijgen. Hierdoor is er voor andere thema's minder inzet, geld en aandacht beschikbaar. Dit wil niet zeggen dat op andere thema's niets gebeurt. De aanpak van criminaliteit en onveiligheid is immers onderdeel van lijnwerkzaamheden van verschillende organisaties en afdelingen. Deze werkzaamheden hoeven echter niet uitgebreid in het integraal veiligheidsbeleid te worden beschreven. Het integraal veiligheidsbeleid richt zich vooral op die thema's die de komende jaren een extra impuls nodig hebben.

De prioriteiten zijn:

Terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit

Jeugd en veiligheid is al jaren een belangrijk thema in het gemeentelijk veiligheidsbeleid. Een positief toekomstperspectief voor jongeren is voor henzelf van groot belang, maar ook voor de Haarlemse samenleving. Voor een kleine groep jongeren is het toekomstperspectief minder rooskleurig. Zij vallen uit op school, krijgen geen werk en komen met verkeerde vrienden in aanraking. Deze jongeren kunnen voor ernstige veiligheidsproblemen zorgen.

De afgelopen jaren is al veel aandacht gegaan naar het terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit, met wisselend succes. De overlast neemt af, het aantal overlastgevendende of hinderlijke jeugdgroepen worden minder, maar op de criminele jeugd is moeilijk vat te krijgen. De resultaten van het beleid zijn nog niet voldoende en daarom is versterking en verbetering van de gekozen aanpak noodzakelijk om de complexe problematiek de baas te kunnen.

Verminderen van het aantal High impact crimes en geweldpleging

De term ‘High Impact Crimes’ wordt als verzamelnaam gebruikt voor misdrijven die – zoals de naam al zegt – grote impact hebben op leven en welzijn van slachtoffers en hun omgeving. Hierbij gaat het om woninginbraken, straatroof en overvallen. Dit zijn ingrijpende gebeurtenissen die vaak grote gevolgen hebben voor het veiligheidsgevoel van mensen. Hetzelfde geldt ook voor (overige) geweldsdelicten. Uit de Veiligheidsanalyse blijkt, dat in de afgelopen jaren het aantal woninginbraken flink is gestegen. De aandacht voor dit onderwerp is daarom al versterkt opgenomen in het Actieprogramma Integrale veiligheid en handhaving 2014. Overvallen en straatroof komen weliswaar minder voor, maar zijn wel een blijvende zorg voor politie, openbaar ministerie en gemeente.

Verminderen van de overlast in de woonomgeving en verloedering van buurten

Het merendeel van de Haarlemmers wil dat hun buurt schoon, heel en veilig is. Overlast en verloedering tasten de leefbaarheid van de Haarlemse buurten en wijken aan. Dit heeft niet alleen gevolgen voor het gevoel van veiligheid, maar ook het uiterlijk aanzien van de stad en het welbevinden van burgers wordt hierdoor nadelig beïnvloed. Hierbij gaat het onder andere om overlast door afval, meeuwen, hondenpoep, parkeren, weesfietsen, autowrakken, maar ook vernielingen en baldadigheid.

Tegengaan van woon- en adresfraude

Woon- en adresfraude is een moeilijk grijpbaar thema. Toch is het noodzakelijk om hier volle aandacht aan te besteden, omdat er steeds vaker signalen van dergelijke fraude worden opgevangen. De gemeente is verantwoordelijk voor de basisregistratie van personen en adressen. Een onbetrouwbare basisregistratie faciliteert fraude bij belastingen, uitkeringen, toeslagen, leerplichtigen en maakt criminelen onzichtbaar. Oneigenlijk gebruik van panden (overbewoning, oneigenlijke huur, hennepkwekerijen en dergelijke) leidt tot gevaarlijke, ongewenste situaties en

overlast en tast daarmee de leefbaarheid aan. Daarnaast legt woonfraude een extra druk op het schaarse woningbestand. Vanwege de gevolgen van woonfraude voor zowel de gemeentelijke overheid als andere overheden is het landelijk een punt van aandacht. Voor het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid Haarlem ligt er verband tussen de aanpak van ondermijning door georganiseerde criminaliteit en woonfraude. Maar er ligt ook een verband met de aanpak van knelpunten die leefbaarheid van de wijken en buurten aantast. Handhaving op woon- en adresfraude vindt vooral plaats als er een relatie is met leefbaarheid en veiligheid.

Voorkomen van ondermijning van de samenleving door criminele samenwerkingsverbanden

Georganiseerde criminaliteit heeft een ondermijnend effect op de samenleving. Met ondermijning wordt de gewelddadige en corrumperende onderwereld verbonden met de bovenwereld. Ondermijning doet zich voor op thema's als motorbendes, illegale prostitutie, cybercrime, georganiseerde hennepcultuur en dergelijke. Aangezien criminele samenwerkingsverbanden zich niet aan gemeentegrenzen houden is bij dit thema regionale samenwerking van groot belang. Onder de vlag van het RIEC (Regionaal informatie en expertisecentrum) krijgt die samenwerking telkens meer gestalte. Vanuit de gemeente is het nodig om de bestuurlijke instrumenten (zoals bijvoorbeeld het toepassen van de Wet Bibob), die beschikbaar zijn om ondermijning tegen te gaan, verder te versterken.

Regionale inbedding en aansluiting

In Haarlem voert de politie eenheid Noord-Holland haar taken uit. Omdat veiligheid niet begint of stopt bij gemeentegrenzen valt veel winst te behalen met een evenwichtige gezamenlijke aanpak voor de gehele eenheid. Samenwerking is bovendien een voorwaarde om de beschikbare capaciteit, financiële en andere middelen goed en slim te benutten. Voor de periode 2015–2018 geldt daarom de uitdaging om eerder, intensiever en beter met elkaar samen te werken aan veiligheid; niet alleen in de stad zelf, maar ook in de regio Kennemerland en in het gebied van de politie eenheid Noord-Holland.

De Politiewet 2012 bepaalt dat de burgemeesters en de hoofdofficier van justitie minimaal eens in de vier jaar een beleidsplan vaststellen voor de politie-eenheid die in hun gebied haar taak uitvoert. Met het bij dit raadsstuk als bijlage opgenomen Integraal Meerjarenbeleidsplan Veiligheid van de eenheid Noord-Holland geven de 38 gemeenten, het Openbaar Ministerie én de politie hier samen uitvoering aan. Dit document is opgebouwd aan de hand van alle integrale veiligheidsplannen van gemeenten waar de politie eenheid Noord Holland werkzaam is. Inhoudelijk zijn de thema's aangevuld met input vanuit openbaar ministerie en politie partners. De genoemde ambities zullen jaarlijks worden omgezet in concrete acties middels het opstellen van een jaarlijks uitvoeringsprogramma.

Ook het Haarlemse integraal veiligheids- en handhavingsbeleid maakt deel uit van dit Meerjarenbeleidsplan.

5. Risico's en kanttekeningen

Meer aandacht op geprioriteerde thema's betekent minder aandacht voor overige thema's
Door het maken van gerichte keuzes voor een vijftal veiligheidsthema's bestaat het gevaar dat aan de andere thema's onvoldoende aandacht wordt besteed. Dit risico is de consequentie van het maken van keuzes. Met de beschikbare middelen en capaciteit is het niet mogelijk om alle problemen op gebied van veiligheid en handhaving in de stad op te pakken. Een goede monitoring van de veiligheidsproblematiek en het gevoerde beleid maakt het wel mogelijk om accentverschuivingen toe te passen bij de vaststelling van het Actieprogramma.

Financiële armslag is beperkt

De financiële mogelijkheden op gebied van het integraal veiligheids- en handhavingsbeleid zijn beperkt. Zeker als er samengewerkt wordt met externe partijen die ook met bezuinigingen geconfronteerd worden.

In de afgelopen jaren is incidenteel bezuinigd op zowel budgetten voor veiligheid en handhaving als op personele inzet van integrale handhavers en bouwkundige inspecteurs. Voor de komende jaren zijn structurele bezuinigingen ingeboekt. Deze leiden ertoe dat er vooral voor de eerste jaren minder geld voor het IVH beschikbaar is. Hierbij gaat het om onderdelen van Pakket 4 en Pakket 6 van de invulling bezuinigingen in de Programmabegroting 2015-2019.

Voor de komende jaren is het beschikbare budget voor beleidsveld 6.3 Openbare orde en veiligheid (exclusief structurele kosten van ambtelijke ureninzet):

6.3 Openbare orde en veiligheid x € 1.000	2015	2016	2017	2018	2019
budget sociale veiligheid	878	887	962	1.042	1.042
budget crisisbeheersing	24	24	24	24	24
Budget fysieke veiligheid	34	34	52	52	52

Bij het vaststellen van het Actieprogramma Integrale Veiligheid en Handhaving 2015 wordt invulling gegeven aan het voor 2015 beschikbare budget.

6. Uitvoering

Het IVH 2015-2018 wordt jaarlijks uitgewerkt in het Actieprogramma Integrale veiligheid en handhaving. Daarin wordt de aanpak op zowel de geprioriteerde thema's als op de andere thema's verder ingevuld met concrete doelstellingen, meetbare indicatoren, een inschatting van de benodigde inzet en een verdeling van het beschikbare budget.

Daarbij worden tevens afspraken gemaakt met de veiligheidspartners voor inzet vanuit hun organisatie. Het Actieprogramma wordt jaarlijks in januari aan de raadscommissie bestuur ter

kennis gebracht. Via de reguliere P&C cyclus wordt de Raad geïnformeerd over de uitvoering en voortgang van de gekozen prioriteiten.

7. Bijlagen

- A. De nota Haarlem Veilige stad! nota integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2015 – 2018
- B. Het Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2015 - 2018, ‘Samen aan zet voor een veiliger Noord Holland’
- C. Veiligheidsanalyse gemeente Haarlem 2014

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

8. Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

- De nota Haarlem; Veilige stad! integraal veiligheids- en handhavingsbeleid 2015-2018 vast te stellen, met daarin prioriteit toe te kennen aan de volgende veiligheidsthema's:
 - Terugdringen van jeugdoverlast en jeugdcriminaliteit
 - Verminderen van het aantal High impact crimes en geweldpleging
 - Verminderen van de overlast in de woonomgeving en verloedering van buurten
 - Tegengaan van woon- en adresfraude
 - Voorkomen van ondermijning van de samenleving door criminele samenwerkingsverbanden
- Kennis te nemen van het Meerjarenbeleidsplan Veiligheid 2015 - 2018, ‘*Samen aan zet voor een veiliger Noord Holland*’.

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter